

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego »Roczny program prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej na 2017 r.«”

(COM(2016) 357 final)

(2017/C 075/07)

Samodzielny sprawozdawca: **Elżbieta SZADZIŃSKA**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 17.8.2016
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	17.11.2016
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.12.2016
Sesja plenarna nr	521
Wynik głosowania	206/0/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjmuje roczny program prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej na rok 2017, który jest częścią kompleksowego pakietu w sprawie normalizacji.

1.2. Przedstawiony przez Komisję roczny plan jest kontynuacją i uzupełnieniem działań przewidzianych w planie na rok 2016, co do których Komitet już przedstawił uwagi w swoich poprzednich opiniach ⁽¹⁾.

1.3. Komitet nie po raz pierwszy podkreśla znaczenie norm dla wzrostu konkurencyjności jednolitego rynku i rozwoju innowacyjnych produktów i usług oraz podnoszenia ich jakości i bezpieczeństwa z korzyścią dla konsumentów, pracowników, przedsiębiorstw i środowiska.

1.4. Komitet, jako przedstawiciel zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, popiera taki system normalizacyjny, który odpowiada na potrzeby zarówno społeczeństwa, jak i gospodarki.

1.5. Komitet ponownie przypomina, że zapewnienie pluralizmu europejskiego systemu normalizacji poprzez włączenie organizacji, o których mowa w załączniku III do rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, jest gwarancją zwiększenia przejrzystości i dostępu do tego systemu. Uczestnictwo przedstawicieli społeczeństwa w systemie normalizacji nie powinno ograniczać się do poziomu unijnego, ale krajowe systemy normalizacyjne również powinny być otwarte dla tych interesariuszy.

1.6. Opracowywane są normy wspierające przepisy i politykę UE (normy związane z „nowym podejściem legislacyjnym”, unia energetyczna itp.). Ponadto rozwój cyfryzacji w przemyśle, łańcuchu dostaw i usługach sprawia, że normy ICT i normy dotyczące usług są kluczowe dla prowadzenia działalności w różnych sektorach gospodarki. Komisja uznała w związku z tym, że działania w tych dwóch obszarach będą priorytetem, co spotkało się z poparciem Komitetu.

1.7. Jednocześnie Komitet zwraca uwagę, że konieczne jest wsparcie konkurencyjności MŚP poprzez ich udział w procesie opracowywania i wdrażania norm, jak również poprzez odpowiednie działania edukacyjne podnoszące świadomość na temat korzyści płynących z norm.

⁽¹⁾ Dz.U. C 303 z 19.8.2016, s. 81, opinia w sprawie norm europejskich dla XXI wieku (INT/794, Dz.U. C 34 z 2.2.2017, s. 86) i opinia w sprawie priorytetów w normalizacji ICT na jednolitym rynku cyfrowym (Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 92).

1.8. Prowadzone aktualnie przez Komisję negocjacje TTIP oraz zakończone negocjacje CETA pokazują, że normalizacja, ze względu na różne systemy, stanowi główny punkt dyskusji. Dlatego zdaniem Komitetu należy informować interesariuszy o różnicach pomiędzy systemami normalizacyjnymi stron negocjujących oraz wskazywać na potencjalne zagrożenia, jak i korzyści wynikające z tych różnic.

1.9. Komitet popiera propozycję nawiązania dialogu międzyinstytucjonalnego w sprawie normalizacji, czemu dał już wyraz w poprzedniej opinii⁽²⁾.

1.10. Również za godną poparcia uznaje propozycję Komisji przeprowadzenia badania nad wpływem norm na gospodarkę i społeczeństwo.

2. Propozycje Komisji Europejskiej

2.1. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 Komisja w komunikacie przedstawiła roczny program prac Unii na 2017 r. w zakresie normalizacji europejskiej.

2.2. Roczny program stanowi część kompleksowego pakietu obejmującego komunikat Komisji „Normy europejskie dla XXI wieku”, dokument roboczy służb Komisji poświęcony normalizacji usług oraz komunikat w sprawie określonego w art. 24 wymogu przedstawienia sprawozdania z wykonania rozporządzenia.

2.3. Program prac w zakresie normalizacji na rok 2017 uzupełnia działania przedstawione w planie na rok 2016, z których większość jest na etapie wdrażania.

2.4. Wśród strategicznych priorytetów normalizacji europejskiej na rok 2017 znalazły się:

- normalizacja ICT na jednolitym rynku cyfrowym⁽³⁾,
- normalizacja usług,
- opracowanie przez europejskie organizacje normalizacyjne norm i dokumentów normalizacyjnych w obszarze połączonego jednolitego rynku cyfrowego, stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce klimatycznej oraz pogłębionego i bardziej sprawiedliwego rynku wewnętrznego opartego na wzmocnionej bazie przemysłowej,
- współpraca międzynarodowa w zakresie normalizacji,
- wsparcie normalizacji przez badania naukowe.

2.5. Komisja podejmie ponadto następujące działania służące powiększeniu bazy dowodowej rocznego cyklu zarządzania unijną polityką normalizacyjną:

- zbada gospodarczy i społeczny wpływ normalizacji,
- nawiąże dialog międzyinstytucjonalny.

3. Uwagi ogólne

3.1. Komitet z zadowoleniem przyjmuje kolejny roczny program prac w zakresie normalizacji, gdyż jak już wielokrotnie podkreślał, zastosowanie norm w produkcji i usługach przyczynia się do wzrostu konkurencyjności na jednolitym rynku.

3.2. Komitet pozytywnie ocenia fakt kontynuacji działań Komisji przedstawionych w planie ubiegłorocznym, co pozwala na zachowanie ciągłości i realizację priorytetów strategii jednolitego rynku.

⁽²⁾ Opinia INT/794 w sprawie norm europejskich w XXI wieku (Dz.U. C 34 z 2.2.2017, s. 86).

⁽³⁾ Przedmiot komunikatu Komisji COM(2016) 176 final z 19 kwietnia 2016 r., w sprawie którego EKES wydał opinię (Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 92).

3.2.1. Roczny program prac na 2017 rok uszczegółowia i uzupełnia realizowane już priorytety. Celem takiego działania jest dostosowanie systemu normalizacji europejskiej do zmieniającej się sytuacji międzynarodowej i wyzwań na rynku globalnym.

4. Strategiczne priorytety normalizacji europejskiej

4.1. W epoce szybkiego rozwoju technik informatycznych konieczne jest opracowanie odpowiednich norm, które zapewnią interoperacyjność i bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni.

4.1.1. Takie technologie, jak: łączność 5G, przetwarzanie w chmurze, internet rzeczy (IoT), technologie dużych zbiorów danych są wykorzystywane w takich obszarach, jak: e-zdrowie, inteligentna energia, inteligentne miasta, zaawansowane technologie i inteligentne fabryki, zintegrowane z siecią i zautomatyzowane pojazdy i wymagają norm bezpieczeństwa cybernetycznego, zarządzania ryzykiem i wytycznych kontrolnych dla organów nadzorczych i regulatorów.

4.1.2. Poziom bezpieczeństwa, ochrony danych i dostępność w internecie rzeczy wymagają jeszcze poprawy. Normalizacja w tej dziedzinie może być warunkiem wstępnym dla interoperacyjności IoT oraz zapewnienia konsumentom bezpieczeństwa w sieci, ochrony danych i dostępności.

4.2. Komitet przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja, zanim skieruje do europejskich organizacji normalizacyjnych wnioski o opracowanie nowych norm w zakresie usług, zwróci się o dokonanie kontroli odpowiednich norm już istniejących.

4.2.1. Równocześnie Komitet uważa, że korzystna dla przyszłych prac jest praktyka informowania zainteresowanych stron, nad którymi z mandatów Komisji wciąż trwają prace, a które dobiegły końca lub zostały uchylone.

4.2.2. Przeprowadzając ocenę istniejących norm, należy brać pod uwagę, czy odpowiadają one szczególnym potrzebom grup wrażliwych, jak na przykład osoby niepełnosprawne. Przykładem mogą być normy dotyczące podpisu elektronicznego, które nie spełniają potrzeb konsumentów niepełnosprawnych. W takim przypadku zalecenie opracowania nowej normy byłoby uzasadnione.

4.2.3. Podczas uruchamiania nowych procesów normalizacji należy w stosownych przypadkach uwzględniać szczególne potrzeby grup wrażliwych, takich jak osoby niepełnosprawne, w ramach definicji pojęć dotyczących procesu normalizacji. Należy także przyjąć nową procedurę, która w razie potrzeby umożliwiłaby ekspertom ds. dostępności i organizacjom działającym w dziedzinie niepełnosprawności bezpłatny udział w procesach normalizacji.

4.3. Komitet wielokrotnie podkreślał istotny wpływ norm na jakość produktów i usług na jednolitym rynku, dlatego też pozytywnie ocenia plany Komisji zmierzające do usprawnienia opracowywania norm dla usług w oparciu o monitorowanie norm krajowych i potrzeb rynku oraz identyfikowanie obszarów, w których występuje potrzeba nowych norm.

4.3.1. Komitet zgadza się z sugestią Komisji, aby krajowe jednostki normalizacyjne podejmując decyzje o opracowaniu normy krajowej dotyczącej usług, wzięły pod uwagę wymiar europejski i zastanowiły się, czy nie korzystniej byłoby opracować normę europejską. Mogłoby się to przyczynić do usunięcia barier i potencjalnych konfliktów w obszarze usług.

4.4. Coraz większa powszechność usług online, zarówno prywatnych, jak i publicznych (szpitale, placówki opiekuńcze, inteligentny transport itp.), wymaga takich rozwiązań technicznych, które zapewnią konsumentom większą anonimowość i ograniczą ryzyko nadmiernego przetwarzania ich danych.

4.5. Przyszłe prace normalizacyjne powinny przyczynić się do podniesienia jakości, dostępności i bezpieczeństwa usług transportowych, jak również ograniczenia zanieczyszczenia środowiska powodowanego przez środki transportu.

4.6. W obszarze energetyki działania Komisji będą zmierzały do łączenia infrastruktury, zróżnicowania źródeł energii, ograniczenia zużycia energii i promowania technologii przyjaznych dla klimatu.

4.6.1. Komitet przychylił się do opinii, że opracowanie jednolitych norm dla inteligentnych sieci energetycznych poprawi interoperacyjność sieci, a optymalizacja wszystkich jej elementów przyczyni się do obniżenia kosztów i zwiększenia efektywności oraz zintegrowania rozproszonych źródeł energii, w tym energii odnawialnej. W efekcie pozwoli to końcowym użytkownikom na pełne korzystanie z inteligentnych systemów energetycznych.

4.7. Komitet z zadowoleniem odnotowuje fakt, iż w dokumencie Komisji podniesiono problem biodegradowalności opakowań z tworzyw sztucznych, produkcji zrównoważonych chemikaliów z surowców wtórnych oraz metod oceny ryzyka dla substancji nie ujętych w wykazie, a stosowanych przy produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

4.7.1. Biorąc pod uwagę wysokie ryzyko, normy dotyczące powyższych obszarów powinny zawierać surowe wymagania chroniące zarówno zdrowie konsumentów, jak i środowisko.

5. Współpraca międzynarodowa

5.1. Komisja zachęca europejskie organizacje normalizacyjne do światowej promocji norm międzynarodowych i europejskich, jako wsparcie dla przemysłu europejskiego i ułatwienie dostępu do rynku.

5.2. W sytuacji, gdy wynegocjowane porozumienie CETA z Kanadą budzi w państwach członkowskich kontrowersje, a negocjacje TTIP wciąż trwają, konieczne jest stałe podkreślanie roli norm w światowym obrocie handlowym.

5.2.1. Dialog z pozaeuropejskimi partnerami (Chiny, Indie itd.), oprócz korzyści zniesienia barier technicznych w handlu, powinien przyczynić się do popularyzacji europejskiego modelu normalizacji, wymiany informacji pomiędzy europejskimi i krajowymi organizacjami normalizacyjnymi oraz implementacji norm ISO i IEC, a w sektorach, gdzie normalizacja międzynarodowa jest niewystarczająca lub nieistniejąca – do rozwoju i wdrażania norm europejskich.

6. Normalizacja wsparciem dla innowacji

6.1. Komitet popiera ideę ścisłego powiązania normalizacji z badaniami naukowymi i przełożenia wiedzy na normy.

6.2. Dialog pomiędzy instytutami badawczymi a komitetami technicznymi CEN i CENELEC oraz ETSI w ramach programu „Horyzont 2020” powinien zaowocować zwiększeniem innowacyjności.

Bruksela, 14 grudnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
